

ગુજરાત

પોલીસ કોન્સ્ટેબલ

Gujarat Police Department

ભાગ – 1

બંધારણ, માનસિક અને ગાણિતિક સજ્જતા

ગુજરાત પોલીસ કોન્સ્ટેબલ

બંધારણ (Constitution)

1	બંધારણ નો પરિચય	1
2	બંધારણ સભા	3
3	વિશ્વના દેશની બંધારણ પર અસર	6
4	ભારતીય બંધારણની વિશેષતાઓ	8
5	બંધારણીય સુધારો	11
6	રાષ્ટ્રીય પ્રતિકો	14
7	Prologue to the Constitution	15
8	બંધારણના ભાગ	17
9	અનુસૂચિ	19
10	ભાગ - 1 (અનુચ્છેદ ૧ થી ૪)	21
11	ભાગ - 2 (અનુચ્છેદ ૫ થી ૧૧)	24
12	ભાગ - 3 (અનુચ્છેદ ૧૧ થી ૩૫)	26
13	ભાગ - 4 (અનુચ્છેદ ૩૬ થી ૫૧)	36
14	ભાગ - 5 (અનુચ્છેદ ૫૨ થી ૧૫૧)	43
15	ભાગ - 6 (અનુચ્છેદ ૧૫૨ થી ૨૩૭)	53
16	ઉપરાષ્ટ્રપતિ	57
17	વડા પ્રધાન અને મંત્રી પરિષદ	60

18	મુખ્ય મંત્રી અને મંત્રી પરિષદ	63
19	સંસદ	65
20	લોકસભા અધ્યક્ષ અને ઉપાધ્યક્ષ	71
21	રાજ્યસભાના સભાપતિ અને ઉપસભાપતિ	74
22	વિધાન સભાની અને પરિષદની રચના	76
23	સંસદની પ્રક્રિયા સંબંધી મહત્વપૂર્ણ શબ્દાવલી	79
24	પોઈન્ટ ઓફ ઓર્ડર (Point of Order)	83
25	Monetary Bill	86
26	Funds of India	91
27	બંધારણીય સુધારો	93
28	સ્થાયી સમિતિઓ	94
29	સર્વોચ્ચ અદાલત (Supreme Court)	97
30	લોક અદાલતો	105
31	Constitutional Institutes	109
32	જાહેર સેવા આયોગ (UPSC)	111
33	નાણાં પંચ	113
34	અનુસૂચિત જાતિ આયોગ	114
35	અનુસૂચિત જન જાતિ આયોગ	115
36	non બંધારણીય સંસ્થાઓ	118
37	નિયમનકારી સંસ્થાઓ	122
38	Right Issue	127
39	Language	129
40	રાષ્ટ્રીય કટોકટી	133
41	ઘોષણા અને મંજૂરી	134

42	રાષ્ટ્રપતિ શાસન	136
43	કેન્દ્ર શાસિત પ્રદેશ	138
44	કેન્દ્ર અને રાજ્ય સંબંધ	143
45	રાજ્યની ધારાકીય સત્તા પર કેન્દ્રનો અંકુશ	145
46	નાણાં કીય સંબંધો	146

માનસિક અને ગાણિતિક સજ્જતા

1	વર્ગ - વર્ગમૂળ તથા ઘન - ઘનમૂળ	155
2	સંખ્યા જ્ઞાન,	157
3	સંખ્યાઓના પ્રકાર	157
4	દશાંશ અપૂર્ણાંક	159
5	લ.સા.અ અને ગુ.સા. અ.	160
6	બીજગણિતની ભૂમિકા અને સાદુરૂપ	161
7	ઘાત અને ઘાતમૂળ	162
8	સરેરાશ અને ભારિત સરેરાશ	163
9	ટકાવારી	165
10	ગુણોત્તર પ્રમાણ, હિસ્સો-ચલ, ત્રણ સાંકળનો નિયમ	167
11	સાદુવ્યાજ	170
12	ચક્રવૃદ્ધિ વ્યાજ	172
13	નકોપોટ	174
14	કામ, સમય, મહેનતાણું અને ભાગીદારી	176
15	અંતર, સમય અને ઝડપ (સાપેક્ષ ગતિ, ટ્રેન, નાવ અને સ્ટીમર સંબંધિત પ્રશ્નો)	178
16	શ્રેણી તથા આંકડાશાસ્ત્ર, મધ્ય, મધ્યસ્થ અને બહુલક	180
17	શ્રેણી અને શ્રેઢી	183
18	કોયડા, સમીકરણ, ઉંમર સંબંધિત પ્રશ્નો	186
19	રૈખિક સમીકરણ	188
20	વર્ગાત્મક સમીકરણ	190

21	ભૂમિતીનું માળખું	191
22	ક્ષેત્રફળ અને પરિમિતિ	194
23	ઘનફળ	195
24	ત્રિકોણમિતિ	196
25	અંતર અને ઊંચાઈ	198
26	ક્રમચય અને સંચય	200
27	સંભાવના	202
28	કાર્તેઝિયન ચામ પદ્ધતિ.	204
29	ગણિત વિશે જાણવા જેવું	205
30	ગણનો સિદ્ધાંત	206
31	તાર્કિક વેન આકૃત્તિ	208
32	કેલેન્ડર સંબંધિત કોયડાઓ	209
33	લોહીના સંબંધ (Blood Relation)	211
34	દિશા અંતર	214
35	સાદ્રશ્ય	221
36	સરે રાશ	227
37	કોડિંગ-ડીકોડિંગ	231
38	પર્યાપ્ત ડેટા	238
39	મશીન ઇનપુટ -આઉટપુટ	241
40	બેઠક વ્યવસ્થા	249
41	સીલોજીમ	255
42	ડેટા અર્થઘટન	261
43	માપન	277
44	ગજુ રાત્રીમાં સમજણ	286

જંધારડા

જંધારડા એટલે શું ?

→ જંધારડા એ દેશનો મૂળભૂત દસ્તાવેજ છે. જે અનુસાર સરકાર દેશનો વહિવટ કરે છે.

→ જંધારડા દેશના લોકોને, સત્તાધારીઓને ઠેકાણે અધિકારો, દૂરદેશો સાથે છે અને સાથે સાથે તેમની સત્તાની સીમાઓ નક્કી કરે છે.

- જંધારડા લિખિત સ્વયં અલિખિત પણ હોય છે.

દુ. :- ઇંગ્લેન્ડ & ઇન્ડિયા

જંધારડાના કાર્યો :

→ એવો પાયાના નિયમોનો સમૂહ ઉપલબ્ધ કરાવે છે જેથી લોકોને રાજ્ય ઉપર વિશ્વાસ લગી શકે.

→ સત્તાની રૂપરેખા ઘડી આપે છે, સત્તામાં વિશિષ્ટ લેવાનો શક્તિ, તેની અમલ કરવાની શક્તિ તથા તે અંતર્ગત અન્યાય થતા તેના ઉપાયની વ્યવસ્થા પણ કરે છે.

→ જંધારડા સરકારને એવી સત્તા પ્રદાન કરે છે જેથી જનતાની અપેક્ષાઓની પૂર્તી કરી શકે તથા ન્યાયપૂર્ણ વિકાસશીલ સમાજનું ઘડતર થઈ શકે, તે માટેનું વાતાવરણ સર્જે શકે.

* જંધારડાની પ્રકાલીની

વ્યાવસ્થા આધારે તે પ્રકાલીની પ્રચલિત છે.

1) લોકીકૃત દુ. :- વિરલ

2) સમવાયતંત્ર દુ. :- સર્વોચ્ચ

• ભારતીય જંદારણ જંતીનું મિક્રોડા છે પરંતુ વધુ સમતાવતંત્ર પ્રકારનું છે.

• વિશ્વનું સૌથી મોટું લિખિત જંદારણ છે.

• વિષય : વિશ્વનું 1st લિખિત જંદારણ ફ્રાન્સનું.

• વિશેષતાઓ ; જાદમાં

• વિકાસના ઇતિહાસના તબક્કા :

1) ડેપુટીના શાસન દરમિયાન (1549-1858)

2) બ્રિટિશ તાજના શાસન દરમિયાન (1858-1946)

3) આઝાદી પછી (1947 જાદમાં)

• જંદારણ સભા ;

→ પ્રથમ ઉલ્લીખ 1922 માં, ભારત શાસન અધિનિયમ 1919 લાગુ થતા જાદ મહાત્મા ગાંધીમુજી ડ્યોઈ.

• જંદારણ રચવાની પ્રથમ પ્રયાસ 1928 માં મુંબઈ આર્યોજીત સર્વેદલીય સંમલનમાં મોતીલાલ નટૈરની અધ્યક્ષતામાં નિયુક્ત સમિતિ વડે "નટૈર રિપોર્ટ" દ્વારા કરવામાં આવ્યા.

• જંદારણ સભાના વિચારનું ઓપરારિક રૂપથી પ્રતિપાદક એમ. એન. રાઠે દ્વારા કરવામાં આવ્યું. ડૉઝીસ કારીબારાજી સૌ પ્રથમ 1934 માં જંદારણ સભા રચવાનો માંગ કરી.

• જી અંતે બ્રિટિશ સરકારે 1940 માં ઓગસ્ટ ઓક્સિસ વડે સ્વીકાર કરી. 1946 માં ડીલિગેટ મિશન ઘાવેના આધારે જંદારણ સભાનો રચના કરવામાં આવી.

- वस्ती आधारे प्रांतीय व ऐश्वी रजवाडा आंमं लंधारण सल्लानी लैडडणी वडियडी डरी.

10 लाली - 1 लैडड.

A) प्रिटीशर वडी प्रत्यक्ष शासित प्रांतोमांथी	292
B) ऐश्वी रजवाडा आंमोथी	93
C) डमिशनर प्रांतोमांथी	4

389

Facts: लधु सल्लयी डया प्रांतोमांथी ० - संयुक्त प्रांत
लधु सल्लयी डया रजवाडाओथी ? - प्रैस्युए.

- परंतु 3rd-जुनी मारिण्ट लैटन प्लान अंगर्गत लारनड-पाड डूटा याडया. जैथी कुल सल्लयसंज्या 389 मांथी लाली लंधारणसल्लानी संज्या 299 थड गडी.

- आ 299 मांथी 184 सल्लयी डारर रड्यां. व 26 नवेमबर 1949 ना रोजे लंधारण उपर डरताडर डथि.

• लंधारण सल्लानी डारवाडी :

- 9th डिसेमबर, 1946 ना रोजे लंधारण सल्लानी प्रथम लैडड मळो. जैमां डी. सरियाडामेड सिण्टी लंधारणसल्लानी अस्थायी अड्यक्ष लल्ल्या.

- 11th December, 1946 ना रोजे लोभु लैडड मळो, जैमां डी. राजीन्द्र प्रसाड सल्लानी मुंटापेली अड्यक्ष, अर. ली. जेने. राय ली. सल्लानी सल्लाडुडार तरीडी लोभडुंड पाड्या.

13th December, 1946 ના રોજ જવાહરલાલ નહેરુ વડે
લંદોરણની ઉદ્દેશ્ય પ્રસ્તાવ (Objective Resolution)
રજૂ થયો. કી. બી. ઝીન રાવ વડે નેતાર કાચલે
આ પ્રસ્તાવ 22 Jan. 1947 ના રોજ સ્વિકાર્યો. જે
આગળ જતા લંદોરણની પ્રસ્તાવના બની.

લંદોરણ બનાવવા સીવાયના કાર્યો - રા.ધ્વજ (22 July 1947),
ઝીમનવૈલ્થ (1949-50), રા.ગાન (24 Jan, 1950), રા.ગાન (11)
ડી. રા. પ્ર. સુંડગી.

લંદોરણ સભાની સમિતિઓ

- કુલ 23 સમિતિઓ માંથી અગત્યની સમિતિઓ અને તેનો
અધ્યક્ષ.

A) સંઘ રાક્ષિત સમિતિ સંઘાય સંવિધાન - જવાહરલાલ નહેરુ
સમિતિ રાજ્યો સાથે વારાધાટ

B) પ્રાંતિક સંવિધાન સમિતિ મુલભૂત - સરદાર
અધિકારી તથા અલ્પસંખ્યાકેળે લગતી સમિતિ વલ્લભભાઈ પટેલ.

C) પ્રાંત સમિતિ (Drafting Com.) - ડી. બી. જી. આર. આંબેડકર
૨ + ૬.

D) પ્રક્રિયા સમિતિ (Rule of Procedure) - ડી. રાજેન્દ્ર પ્રસાદ.

• 29 ઓગસ્ટ 1947 ના રોજ મુસદા / પ્રાંત સમિતિ.

• પ્રથમ પ્રાંત - February - 1948

• 26 દિવસ તેમી યાં

• 26 નવેમ્બર 1949 ના રોજ સ્વિકાર.

આ દિવસ નાગરિકતા, સુંડગી, કામચલાઉ સરકાર ત્ર સંસદ
કોડોની કોંગ્રેસો લાગુ થઈ ગઈ. તેથી આ દિવસ
26 Nov. "કાચલા દિવસ" તરીકે ઓળખાય છે.

- અન્ય કાયદાકિય મેગવાઈસો ૨૬ જુન. ૧૯૬૦ થી લાગુ કરવામાં આવી જેને લંદારણીય પ્રારંભ દિવસ (Day of Commencement) "પ્રમસનાક દિવસ" તરીકે ઉલ્લેખવામાં આવે છે. ત્યાં સુધી CA કાર્પોરેટ ધારાગૃહ જની રહ્યો.

Facts : લંદારણમાં સામુજ, ૩૧૬ અનુરદ્દે ૬ અનુક્રમિતો
 ૩ ૨૨ ભાગ હતા.

→ કાલમાં સામુજ ૬૩ ૫૫૫ અનુરદ્દે, ૧૨ અનુક્રમિતો
 ૩ ૨૨ ભાગ છે.

→ જનાવના - ૨ વર્ષ, ૧૫ મહિના ૧૪ દિવસ.

→ ડી. બી. આર આંબેડકર - લંદારણના પિતા (modern man)
 કહેવાય છે.

• કામચલાઉ સરકારનું પ્રાણ (૧૯૫૬)

જવાહરલાલ નહેરુ - વડાપ્રધાન, વિદેશ મંત્રી

લલ્લાભાઈ પટેલ - ગૃહપ્રધાન, સુચના, પ્રસારક

બલદેવસિંહ - રક્ષામંત્રી

લિથાકનઅલી ખાન - નાણામંત્રી

શ્રી. રાજગોપાલાચારી - શિક્ષા

શ્રી. રાજેન્દ્ર પ્રસાદ - ખાદ્ય વ કૃષિ.

બાજ નાદર અલી ખાન = સ્વાસ્થ્ય / આરોગ્ય મંત્રી

भारतनां जंदारडामां कथांशु शु लाव्या ?

• भारतीय शासन अधिनियम, 1985

- ५३ भागनां जंदारडा
- समवायतम - प्रांतिय स्वतंत्रता
- इयौडरीना भोगवाडिनी
- न्यायपालिकाजी
- भूडरे सेवा आवाजी
- राज्यपालनी पदाधीकार
- राजनीतिनी मूलभुत संस संरचना

• जिस्टन

- संसदीय सरकार
- डायटानुं शासन
- डायटी जनापवानी पद्धति
- अडल नागरिकत्व
- डीजीनोट पद्धति.
- ड्रि-सटनामड शासनपुडाली.

• अमरिका

- आमुन / पुस्तावना
- मूलभुत अधिकारी
- सर्वोच्च न्यायालय
- सर्वोच्च न्यायालय व उच्च न्यायालयना
न्यायाधीशीनी टटाववा
- न्यायीक पुनः अवलीडन
- न्यायपालिकाजी स्वतंत्रता
- राष्ट्रपति पर महाभियोगी
- उपराष्ट्रपतिपट.

• आयर्लेण्ड

- राजमाहिना निर्देशक सिंघाना
- राष्ट्रपतिनी चुंटाणी शक्ति
- राजशासनां राष्ट्रपति वरि परसणी पामता सल्यो.

• डोमिड

- समवाधीनत्र पडा सशक्त क्षेत्रवाणी व्यवस्था.
- अवशिष्ट शक्तिनी क्षेत्र पासो (Residuary powers)
- क्षेत्र द्वारा राज्यना राज्यपालोनी निमडुं
- सल्येय अदालतनी सलाहकारो भोगवाधयो.

• आस्ट्रेलिया

- संयुक्त वादी
- वीपार, वाडिज्यनी स्वतंत्रता
- लोनी वृद्धीनी संयुक्त लोडक
- क्षेत्र - राज्य संलंध.

• जर्मनी

- क्रीडती दरधान मूलभूत अधिकारोनी मीडुडी

• पडर

- मूलभूत इरभ
- न्याय (सामुजमां सामाजिक, आर्थिक व राजकीय न्याय)

• शून्य

- स्वतंत्रता, समाजता, लंधुत्य
- गडानंत्र

• साउथ आफ्रिका

- लंधारामां सुधार
- राज्यसमाज सल्योनी चुंटाणी

• भ्रपान

• कायदा द्वारा स्थापित प्रक्रिया (procedure established by law)

• भारतीय जंघारणाना वलरूषनाअ ;

• लॉजामा लॉजु वलजिन जंघारण

- वलष्यना वलवलध जंघारणाना अभावलश

- लारन शासन अधलनलधम, 1935, शी लॉजो दस्तलवलश.

- संघ व राज्यानुं अडे व जंघारण

- लौगौलक, राज्याना वलवलधना.

• वलष्यना प्रमुभ जंघारणाना प्रलाव

• गम्यना - अन्मयनानुं मलत्रडा

लुगु: साधो जङुमनी, वलशलष्ट जङुमनल.

→ समवायनंत्र पधधन परंतु कौश्रीयसना तरडं कुडौल.

↓

↓

लुगु

• ली सनाअी

• सनाना वलधंश

• लीजिन जंघारण

• पुस्त जंघारण

• न्यायनंत्रनी स्वतंत्रना

• द्वल-सदनात्मक

शासन व्यवस्था

• सजल कौश्रीय सना

• अडे व जंघारण

• अडे व नागरलकत्व

• संकलन न्यायनंत्र

• जंघारणाय परलवर्नन शीलना

• सजोल भारतीय सेवा

• कडकडौनी भौगवलधआ.

• संसदीय शासन प्रडाली

लुगु: • नाममात्र व परेजरा कारीजारी

• जङुमनीय पदनुं शासन

• भौगौली धारासमाना संन्य अंवा

• कारीजारीनी सामुलिक धाराकिय वृवाजधारी

- वडा प्रधान अथवा मुख्यमंत्री leadership
- लोकसभा विधानसभा जरूरत तपी (Dissolution)
- संसदीय प्रभुता व न्यायोिक सर्वोच्चतांनु समन्वय .
- ↓
- लंदारकीय सुधारणांती स्तता
- ↓
- न्यायोिक पुनः अलोकिक .

- संकलित अनी स्वतंत्र न्यायांत्र
- मूलभुत अधिकारी - राजकीय लोकशाही
- राजनीतिना मार्गदर्कि सिद्धता (सामान्य व आर्थिक लोकशाही)
- मूलभुत इरभे (राजकीय लोकशाही) (५५ मां ज.सु. १९७६)
- लिनसांप्रदायोिक राज्य .
- सर्वमौम पयस्तु मनाधिकार
- अडल नागरिकता (PDA) (अडल भारता) (EXCEPT J&K).
- स्वतंत्र संस्थांती
- इरठोडीनी भोगवापसि (हेनु; मडा पुडार)
- त्रि-स्तरीय सरकारी व्यवस्था

(१३,१५ मां ज.सु-१९९२)

भाग १, अनुसूचि ॥ १ भाग १-१ २-१२ .

Facts : , लिडनमा संसद सर्वोच्च एी .

- समीरडामां न्यायपालिका सर्वोच्च एी .
- लारतामां संसद अनी न्यायपालिका योतावा .
- इरठोडीनां सर्वोच्च एी .

• जट्टुमति ;

• सबड जट्टुमति (Absolute) :

गूडना कुल संख्याना ५०% डरना वधु

• सादी जट्टुमति (Simple) ;

गूडमां लाजर डीय व वीरे आपी गीमना ५०% डरना वधु.

विस्थासनी / अविस्थासनी मग अनुसुचि , २, ५, ६
गाडां भरडी (Money बां.) अनुसुचि - ३, ५, १६१
अध्यक्ष, उपाध्यक्षनी चुंरडी (LS)
अनुसुचि - ३५६, ३६० व डरीरडी नामंभूर डरवा.

• असरडारड जट्टुमति (Effective) : सादी जट्टुमति

• असरडारड संख्याना ५०% डरना वधु मग.

OR गूडना जया संख्याना ५०% डरना वधु.

असरडारड संख्या = कुल संख्या - भाडी नुयासी.

• उपरापूत्रपतिना (महालियागी) (अनु-६७ (b)) जरजासा

• अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, उपसलापतिनी जरजासा.

• विशेष जट्टमति (Special) ;

अनुरोध 249 - राज्याधीमानी जावती राष्ट्रीय उतना कायदी
अनुरोध 312 - मजिल भारतीय सेवायो.

↓

कुल हाजर रडिला व वोट आपी तिमना 2/3 सन्ध्याणी.

- अनुरोध 368 - संविधानमा सुधारखानी सगा व प्रडिया
- SC / HC ना ग्याथाधीरा, CAG, CEC नी जग्मासा.
- इर्योडरी सगत थालु राजवा.
- अनुरोध 169 - राज्यामा विधानपरिषदनी नाजूदी (सा मा) ठर रचना.

↓

कुल हाजर रडिल व वोट आपी तिमना 2/3 सन्ध्या
व ठरणी कुल सन्ध्याना 50% करना वधु (संश.क.)

• अनुरोध - 61 राष्ट्रपतिना महात्मियाँ

↓

ठरणी कुल सन्ध्यासंख्याना 2/3 सन्ध्या करना वधु.

जंघारणीय सुधारा :

• जंघारखाना लाग 20 ना अनुरोध - 368 मां
जंघा सुधारा व तिमनी प्रडियाणुं वरनि करवामां
साखुं दी.

• 1973 માં કૌશલનંદા ભારતી કૌશલમાં 50 ઘડિ કચુ કી સંસદ લંધારણના હોઈ પણ ભાગને બરલી રકિ છે. પણ લંધારણના મુલભુત માલખાની નદી.

- લંધારણની સર્વોચ્ચતા
- કાયદાનું શાસન
- લંધારણની પ્રસતાવના ઉદ્દેશ
- અનુ-32
- ન્યાયિક પુનઃ સ્વલક્ષીકરણ
- પંચનિરક્ષીત
- વ્યક્તિની સ્વતંત્રતા ક ગારિમા
- રાષ્ટ્રની એકતા ક અખંડતા
- સમાજનાનો સિદ્ધાંત.
- ન્યાયપાલિકાની સ્વતંત્રતા
- ભાગ-3 ના મુલભુત અધિકારીની સાર
- સંસદીય પ્રકાલીનું શાસન
- સ્વતંત્ર ક નિષ્પક્ષ ચૂંટણીની અધિકાર

• લંધારણમાં સુધારા પ્રકા રીતી -

1) સંસદમાં સામાન્ય બહુમતિથી.

અનુચદી - 3 - રાજ્યાની પુર્નગઠન નિામ/સીમા પરિવર્તન

અનુચદી - 4 - પ્રથમ ક ચીથી અનુચૂચિમાં પરિવર્તન.

અનુચદી - 169 - રાજ્યામાં વિ. પરિષદની રચના.

અનુચદી - 239 (4) - કોન્ડ્રશશિત પ્રદેશમાં વિધાનસભા

અનુચૂચિ - બીચુ, પાંચમી, છઠ્ઠી

2) जनै गृहीतौ अलग अलग विशेष (2/3) जट्टमतिथी

- भूजन्तुन अधिकाए
- राजनीतिमा मार्गदर्शक सिध्दांत
- 1 & 3 स्वीकारनी जाजाए.

3) जनै गृहीतौ विशेष जट्टमति १ अडधाथी पद्य विधानसभाकोन) मंजूरी.

- अनु - ५४ - राष्ट्रपतिनी चुनौती
- अनु - ५५ - " " प्रक्रिया
- अनु - ७३ - उच्चनी डारौजारी सगानी विस्तार
- अनु - १६२ - राज्यनी " " "
- अनु - २५१ - उच्च शासन प्रदेशी माटे उच्च न्यायालय.

भाग-५ : संघीय न्यायालय

भाग-६ : राज्यनी उच्च न्यायालय.

• ७मी अनुसूची

• अनु ३६४ जंघारणीय सुधार.

રાષ્ટ્રીય પ્રતિક ;

રાષ્ટ્ર દેવજ - લંબાઈ : પહોળાઈ - ૩ : ૨ , ચક્ર (૨૫ આરા)
- કિર્કાદત્ત - પિંગાલી લોકોના આરનાથ.

રાષ્ટ્રીય ચિહ્ન - સ્વામીનાથ યાત્રીના અશોકીના સ્તંભનાંતરમાંથી
- "સત્યમેવ જયતે" (દેવાનાગરી) - મુંડકીષ ગિષ્ટ
- ૨૬ ડેવન. ૧૯૫૦ સ્વીકારવામાં આવ્યું.

રાષ્ટ્રગાન :- "જન ગણ મન ..." જે સચિન્દ્રનાથ ટાગોરે
લઈ મૂળ જંગાળોમાં રચાયું, તેના પિન્દા
સંસ્કરણની અપનાવાયું. પ્રથમ પદ | પાંચ પદ
- પ્રથમ વાર ૧૯૧૧ માં ભારતીય રાષ્ટ્રીય
કોંગ્રેસના કલકત્તા જાત્રીના ૬૪ માં
અધિવેશન માં ગવાયું હતું.

રાષ્ટ્રગીત :- "વંદેમાતરમ..." જે લોકમયંદ્ર સર્વેશ્વરી કૃષ્ણ
"અનંદમઠ" માંથી લેવામાં આવ્યું છે.
- પ્રથમ ૧૯૧૧ માં ભા. સ. ડી. ના. ૧૨ માં
અધિવેશન માં કાલકત્તામાં ગાવામાં આવ્યું હતું.

રાષ્ટ્રીય = "શિક્ષ સંવત" આધારીત છે.

પંચાંગ

શિક્ષાન ૧૯૪૬ ઇસ. પુસ્તક

શિક્ષ સંવતની પ્રથમ મહિના - ચૈત્ર

૨૨ માર્ચ પ્રથમ દિવસ.

• લિપ્ત થઈ ગયેલી તે માર્ચના સંજોગે પ્રથમ દિવસ

• ભારત સરકારે ૨૨ માર્ચ ૧૯૬૧ ના સંજોગે તેની
સ્વીકાર કર્યું.